

תקות מנחם

גליון מס'

240 (1)

ערש"ק פרשת מצורע
ד' ניסןה' תהי' שנת אל-על* – שנת
ביאת ה'משיח (בגימטריא)

על סיומי הרמב"ם

תדפיס מהספר "תקות מנחם" (ח"ג) שיו"ל בעז"ה על סיומי
הרמב"ם ע"פ - ב"קו" - שיחות והוראות כ"ק אד"ש מה"מ
מאת הרב יקותיאל מנחם שיחי ראפ

ע"פ ההוראה שקיבלתי מכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שלי"ו, להדפיס ולפרסם הדברים הנאמרים בעז"ה בסיומי הרמב"ם,
להראות ולהוכיח הנראה לענ"ד בדרך הקשר שבין שיעורי הרמב"ם לפרשה והתאריך שבהם נלמדו,
הנני מוציא לאור עלון זה לכבוד שבת קודש.
ואבקש מהקוראים שיעירוני בהערותיהם, ותודה מראש!

תחילת מחזור ה-30

"בן שלשים לכ"ח" * - (גימטריא "יחי") שנת הז"ך

בעז"ה שב"ק פרשת תזריע ז"ך אדר שני (אדי"ש)
ה' תהי' שנת אל-על – שנת ביאת ה'משיח (בגימטריא)
סיום ההקדמה ומנין המצוות והתחלת הלכות יסודי התורה

מצורע "זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו" וכמ"ש ע"ז הצ"צ
ב"אור התורה" ר"פ מצורע⁸, שפסוק זה מוסב על לימוד התורה
שבדיבור, כמשי"נ⁹: "ואשים דברי בפיך" וכן נאמר על התורה: "חיים
הם למוצאייהם"¹⁰ ואומרים ע"ז הז"ל¹¹ אל תיקרי למוצאייהם אלא
למוצאייהם, בפה דווקא, היינו שלימוד התורה צריך להיות בדיבור
בפה, ואומר הצ"צ שהוא תיקון על דיבור לשון הרע בפה.
ומתאים הדבר, שאת תחילת לימוד הרמב"ם, ההקדמה ומנין המצוות,
שהם ההתחלה והיסוד ללימוד כל התורה כולה, כי הרמב"ם הרי מקבץ
את כל ההלכות של כל התורה, ולומדים זאת בפרשת תזריע, שברובה
מדברת על דיני הצרעת והמצורע, שתיקונו הוא ההוספה והתחזקות
בלימוד התורה.
וכמו שכתבנו לעיל דברי רש"י שטהרת המצורע הם "צפורים
שמפטפים תמיד בצפוף קול שזה מורה לדוברי הלשון הרע
המצפפים תמיד בדיבורים שליליים, ולעומת זאת התיקון שלהם
שיצפפו תמיד בדיבור בלימוד התורה בלי הפסק כצפורים המצפפים
תמיד כמו שאומרים: "כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם
ולילה"¹².

פרשת החודש – התחדשות בתורה

ג. התחלת המחזור החדש ברמב"ם, שהיא גם התחלה של לימוד
מחודש של כל התורה, היא השבוע, ומסיימים את ההקדמה ומנין
המצוות בשבת זו, שהיא גם פרשת החודש, שמתקשר להתחלה
וללימוד המחודש של כל התורה, כי משמעות פרשת החודש, וההוראה
מכך בעבודת ה' (שהחידוש לא רק בעולם ובלבנה, אלא) שצריכים
להתחדש ולעבוד ה' בחיות ובכוחות מחודשים מדי שנה בשנה, שזה
ישפיע על הנהגה התמידית במשך כל השנה, שתהיה בהתעוררות
והתחדשות כל הזמן, בכחות מחודשים וחיות חדשה, עם הוספה
והידור תמיד, שזוהי ההוראה כל שנה מפרשת החודש שקוראים על
חידוש הלבנה שיש בה חידוש ושינוי כל יום, ובפרט ברי"ח שיש בה
חידוש לגמרי ומולד חדש.
ובפרט בשנה זו, שבזמן זה מתחילים מחדש את לימוד הרמב"ם,

תיקון הלשון הרע – ע"י לימוד התורה בדיבור

א. את ההקדמה לכל ספר הרמב"ם – "משנה תורה" ומנין כל
המצוות, מסיימים בשב"ק פרשת תזריע, וי"ל הקשר, ע"פ מה שכתבנו
גם בגליון הקודם בענין זה;
רוב פרשת תזריע מדברת על דיני מצורע ונגעי הצרעת שהם באים על
דיבור לשון הרע, כפי שהגמרא אומרת במסכת ערכין¹ עה"פ: "זאת
תהיה תורת המצורע – תורתו של מוציא שם רע". ומובא ברמב"ם
בהלכה האחרונה של ה' טומאת צרעת, כפי שנכתוב בעז"ה להלן
בסיום הבא על ה' יסודי התורה – ס"א.
וגם עונשו של הצרוע להיות "מחוץ למחנה"² – "חוץ לג' המחנות"³
ו"בדד ישב" ואומר ע"ז רש"י מהגמרא בערכין⁴ "ואמרו רבותינו, מה
נשתנה משאר טמאים לישב בדד? הואיל והוא הבדיל בלשון הרע בין
איש לאשתו ובין איש לרעהו, אף הוא יבדל"

ציפורים מצפפים

ב. וגם קרבנות המצורע "ביום טהרתו"⁵ הם "שתי ציפורים חיות
טהורות" ואומר ע"ז רש"י⁶ (מהגמרא בערכין⁷) "לפי שהנגעים באים על
לשון הרע שהוא מעשה פטופטי דברים, לפיכך הוזקקו לטהרתו
צפורים שהם מפטפים תמיד". [וי"ל שזהו משמעות המילה צפורים –
מלשון מצפפים, ובקול הנשמע – ציף ציף! וי"ל צפורים – גם מלשון –
צפרא. בוקר שהם מצפפים ומציצים בעיקר בבוקר].
ובתור תיקון לחטא לשון הרע שבדיבור צריך להיות תוספת בדיבור
הטוב והקודש, היינו בלימוד התורה ולכן אומר הפסוק בתחילת פרשת

* אבות פ"ה, מכ"ב.

** ע"פ הפסוק בתחילת הפטרת פרשת ויצא (הושע יא, ו): ואל על יקראוהו שמורה
השנבאים קוראים ומעלים את ישראל "אל על" – אל הקב"ה ועד למעלה הכי עליונה,
הגאולה וביאת המשיח וע"ד הנאמר (תבוא כו, יט): "ולתתך עליון על כל הגוים אשר
עשה, לתהילה ולשם ולתפארת", שיתקיים בשלימות בביאת המשיח והגאולה!
** אבות פ"ה מכ"ב.

*** כן מובא בשיחות אדי"ש שבדפוס [ונציה רפ"ד], ש"י נקראים ההלכות "מלך
המשיח".

1 ערכין טו, ב.

2 תזריע יג, מו.

3 ספרו פסחים סז, א.

4 ערכין טז, ב.

5 מצורע יד, ב.

6 פסוק ד'

7 טו, ב וטו, ב.

8 אה"ת ויקרא ע' עז-ח.

9 ישעי נא, טז.

10 משלי ד, כב.

11 עירובין נד, א.

12 נוסח ברכת "אהבת עולם" במעריב.

הי' תהי' שנת אל-על – שנת ביאת ה'משיח (בגימטריא)

סיום הלכות יסודי התורה והתחלת הלכות דעות נבואה – ניב שפתים בדיבור

א. המצוה האחרונה והמסיימת את הלכות יסודי התורה היא המצוה להאמין בנבואה ולשמוע אל דברי הנביא, וע"כ מדובר בארבעת הפרקים האחרונים של הלכות יסודי התורה¹⁷, וי"ל הקשר לפרשת מצורע;

מצוה זו היא מיסודי ועיקרי הדת, כמ"ש הרמב"ם בתחילת ענין זה¹⁸:
"מיסודי הדת לידע שהאל-ל מנבא את בני האדם", היינו שהקב"ה מגלה את הנבואה לנביאים, ובאופן שיביעו אותה **בדיבור** ויגלו אותה לבני אדם וזהו הפירוש המילה "נביא", להביא ולהביע את דברי ה' בדיבור, ונביא גם מלשון "ניב שפתים", כמו שאומר כ"ק אד"ש מה"מ בשיחת ש"פ שופטים ה'תשנ"א, בשיחה על מצות הנבואה על הגאולה, כמ"ש שם בפרשה¹⁹ "נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך, ונתתי דברי בניו ודיבר אליהם את כל אשר אצונו", היינו שבענין הנבואה הבאת הדברים בדיבור, הוא ענין עיקרי.

וגם בפרשת מצורע אנו מוצאים את הדיבור כענין עיקרי, לטוב ולמוטב;

נגעי הצרעת באים בגלל דיבורי לשון הרע כמו שכתבנו בסיומים הקודמים, וכך כותב הרמב"ם בהלכה האחרונה המסיימת את הלכות **טומאת צרעת**²⁰ שהצרעת "אינו ממנהגו של עולם, אלא **אות ופלא** היה בישראל כדי להזהירם **מלשון הרע**, שהמספר בלשון הרע משתנות קירות ביתו וכו', אם חזר בו יטהרו, ואם עמד ברשעו וכו' – משתנה עורו ויצטרע ויהיה מובדל ומפורסם לבדו עד שלא יתעסק בשיחת הרשעים שהיא הליצנות ולשון הרע, ועל ענין זה מזהיר בתורה ואומר²¹: "השמר בנגע הצרעת וגו', זכור את אשר עשה ה' אלקיך למרים בדרך וכו'". ולכן עונשו – בדד ישב מחוץ למחנה כמ"ש רש"י עה"פ בשם רבותינו²² "שמכיון שהוא הפריד והבדיל ע"י הלשון הרע בין איש לאשתו ובין איש לרעהו אף הוא יבדל" ולכן צריך לישב לגמרי **בדד** מחוץ למחנה היינו שהעבירה שלו היתה ע"י דיבור פסול (ועתה אינו יכול לדבר דיבורים אלו עם אף א').

הנבואה – הדיבור הקדוש ביותר

ב. ותיקונו הוא ע"י לימוד התורה **בדיבור**, כמ"ש ע"ז באריכות בסיומים הקודמים מ"ש ע"ז הצ"צ באוה"ת. וכן כותב הרמב"ם בסיום ההלכה הנ"ל וז"ל: "אבל שיחת כשרי ישראל אינה אלא **בדברי תורה** וחכמה, לפיכך הקב"ה עוזר על ידם ומזכה אותם בה, שנאמר²³: "אז **נדברו** יראי ה' איש אל רעהו וגו'".

וכן "זה לעומת זה" לעומת הדיבור הפסול בדרגא הנמוכה ביותר – לשון הרע, הנבואה היא הדיבור הנעלה והקדוש ביותר מסירת דבר ה', שהוא כתיקון לענין הלשון הרע, ולכן מתאים ללמוד את הלכות "יסודי התורה" וענין הנבואה בפרשת מצורע הקשורה עם לשון הרע והדיבורים הפסולים, והתיקון ע"ז.

הרבי הרש"ב הרמב"ם של תורת החסידות

ג. הסיום של הלכות יסודי התורה הוא ביום ב' ניסן יום ההילולא של הרבי הרש"ב נ"ע, שהחסידות שלו, ובפרט המשך תרס"ו אומרים ע"ז שזה **הרמב"ם** של תורת החסידות, ושם יש ומרוכז העיקרים והיסודות **דתורת החסידות**. וההוראה לנו, שצריכים להתחזק בפרסום בדיבור של דברי הנבואה הברורה של כ"ק אד"ש מלך המשיח ש"הגיע זמן גאולתכם, והנה זה בא, ממ"ש!

וביום ההסתלקות והההילולא ש"עולים כל מעשיו ותורתו ועבודתו של בעל ההילולא²⁴, מתאים ללמוד ולסיים את ה' יסודי התורה.

שהוא לימוד כל התורה כולה, שיהיה בהוספה בכמות ובאיכות ובחיות מחודשת.

וענין זה מתאים גם לפרשת **תזריע** שמדובר על לידה חדשה כמו מולד הלבנה, שגם בעם ישראל תהיה לידה חדשה וכמבואר במאמרים ושיחות אד"ש מה"מ¹³ שמוסב על הלידה החדשה של כלל ישראל בגאולה השלימה ש"יולדה זכר", שמראה על תוקף הזכר – גאולה שאין אחריה גלות.

הזרעת וצמיחת המצוות

ד. נמצאים בשבת פרשת תזריע, וכפי שכתוב במאמרי חסידות, קיום **התורה והמצוות** הו"ע ההזרעה וההולדה והצמיחה וכמ"ש "וזרעתי לי בארץ" וכן "הבאים ירש יעקב יציץ ופרח ישראל" וככל פרטי המשל הגשמי, ומסיימים כעת את ההקדמה לכללות לימוד **התורה** ואת **מניין המצוות**.

וכמו במשל הגשמי **הצמיחה** באה דווקא ע"י הרקבון, כך ע"י הזיכוך – "**כתית**", "**ז"ך אדר**, ומה שקרה אצל אד"ש מה"מ מגיעים ל"**מאור**", **גילוי** אור הגאולה, מ"י"ד מ"ש, נאו!

התחדשות הקרבנות

ה. ובפרט שפרשת החודש קשורה עם ההתחדשות של ר"ח ניסן, שמיום זה היו צריכים להביא את הקרבנות מהתרומות ומהשקלים החדשים של השנה החדשה, ז.א. שאלו הם קרבנות חדשים, וענין הקרבנות מורה גם על ההנהגה בעבודת ה' באופן של קירוב ומסירות לה', "אדם כי יקריב מכס קרבן לה'"¹⁴ שכל העבודות של המשכן והמקדש צריכים להיות גם בעבודת האדם כמ"ש: "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" ומפרשים רז"ל ומובא במאמרי רבותינו נשיאנו¹⁵: "בתוכו לא נאמר אלא בתוכם; **בתוך כל אחד ואחד**" היינו שעבודת הקרבנות והמשכן היא בנפש האדם; הקירוב והמסירות של כל אחד ואחד, ומשבת פרשת החודש ור"ח ניסן, באופן של התחדשות והוספה והידור לחיות מחודשים, ובפרט כשלומדים ומתחילים **מחדש** את לימוד כללות התורה בספר "משנה תורה".

פסיחה בעבודת ה'

ו. ובפרשת החודש לומדים גם על קרבן פסח שהמשעות וההוראה בזה שעבודת ה' תהיה באופן של פסיחה קפיצה ודילוג לדרגות רוחניות שלא בערך וכמו שאומר רש"י עה"פ בפרשת החודש: "**פסח ה' הוא לה'**: ואתם עשו כל עבודותיו לשם שמים דרך דילוג וקפיצה" זכר לשמו שקרוי **פסח**; וגם הלימוד במחזור החדש של הרמב"ם צריך להיות באופן של דילוג קפיצה ו**פסיחה** באיכות הלימוד, עד הפסיחה האחרונה לגאולה השלימה מ"י"ד מ"ש, נאו!

"תקות" חוט השני¹⁶

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך.

- א. ההקדמה ומנין המצוות – התחלת לימוד כל התורה מחדש וטהרת המצורע ע"י לימוד התורה, תורת המצורע בפה כתיקון על לשון הרע בדיבור בפה.
- ב. דיבור וצפצוף בלימוד התורה כציפורים.
- ג. בפרשת החודש – התחדשות בלימוד הרמב"ם – כל התורה.
- ד. הזרעת וצמיחת המצוות.

* * *

יום ד' פרשת מצורע ב' ניסן יום ההילולא דאדמו"ר הרש"ב נ"ע ויום תחילת הנשיאות של כ"ק אדמו"ר הקודם

¹⁷ פרקים ז-י.

¹⁸ פי"ז הי"א.

¹⁹ שופטים ח"ח.

²⁰ ה' טומאת צרעת פט"ז, ה"י.

²¹ תצא כד.

²² ערכין טז, ב. תנחומא מצורע ב-ד. לקו"ש תקנ"ב.

²³ מלאכי ג, טז.

²⁴ תניא אגה"ק סכ"ז-כ"ח.

¹³ דפה"ש תנש"א ש"פ תזריע-מצורע.

¹⁴ ויקרא א, ב.

¹⁵ מאמרי ההילולא והנשיאות י' שבט – באתי לגני.

¹⁶ יהושע ב, ח. וענין ברש"י שפירוש "תקות" – מלשון "קו וחבל" (שבו הורידה רחב את המרגלים של יהושע, ועל ידו משפחה תלו את **תקותם**), והרי זו מטרת חיבורנו "**תקות מנחם**" – להראות בעז"ה את **הקו** וחוט השני המקשר ומשווה התוכן הנלמד בשיעורי הרמב"ם עם תוכן הפרשה והתאריך בשנה, (וענין מה שכתבנו בזה בהקדמה לספרנו "תקות מנחם ח"א).

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך.

א. על דיבור הנבואה בסיום הל' יסודי התורה - כנגד דיבור לשון הרע, שע"ז באה הצרעת.
ב. ב' ניסן - יום ההילולא דאדמו"ר הרש"ב נ"ע - הרמב"ם ויסודי תורת החסידות.

* * *

יום ועש"ק פרשת מצורע ד' ניסן
היי' תהיי' שנת אל-על - שנת ביאת ה'משיח (בגימטריא)
סיום הלכות דעות והתחלת הלכות תלמוד תורה
תורת המוציא שם רע

א. יש קשר ברור ומפורש של הלכות דעות לפרשת מצורע;

כפי שכבר כתבנו בסיומם הקודמים עונש נגעי הצרעת בא בגלל דיבור לשון הרע, ולכן כני"ל כמה וכמה עניינים, גם בטומאת צרעת וגם בטהרתו ובתיקונו, קשורים לחטא לשון הרע כפי שכתבנו לעיל. ולהלכות דעות יש קשר מפורש לענין זה, כי מצות ודיני איסור לשון הרע, כתובים ברוב הפרק האחרון של הלכות דעות²⁵, וכן פרטי חומר האיסור.

ובהלכה ו' כתוב: "כל אלו הם בעלי לשון הרע שאסור לדור בשכונתם, וכ"ש לישב עמם ולשמוע דבריהם". ואפשר לומר שאפשר ללמוד זאת גם ממ"ש על המצורע, שענינו **מוציא שם רע**: "**בדד ישב** מחוץ למחנה מושבו". שזהו ע"ד הלכה זו, שאסור לדור בשכונתם, עד שיעשו תשובה ויפסיקו את דיבורי הלשון הרע, וכמו שאומרים ע"ז חז"ל²⁶ והוא ברש"י: "ואמרו רבותינו מה נשתנה משאר טמאים לישב בדד, הואיל והוא הבדיל בלשון הרע בין איש לאשתו ובין איש לרעהו, אף הוא יבדל, **מחוץ למחנה**, חוץ לשלוש מחנות". (ושם אין לו אפשרות לדבר דיבורים אלו)

שפלות הרוח

ב. עיקר משמעות הלכות "**דעות**" הם מידות ותכונות האדם; להדגיש את המדות והנהגות הטובות, ולהרחיק את המדות והתכונות הרעות, ובעיקר את מידת הגאווה וגבהות וגסות הרוח, כמ"ש הרמב"ם בהלכות דעות²⁷: "ויש דעות שאסור לו לאדם לנהוג בהן בבינוניות, אלא יתרחק מן הקצה האחד עד הקצה האחר, והוא, גובה לב, שאין דרך הטובה שיהיה אדם **עניו** בלבד. אלא שיהיה **שפל רוח** ותהיה רוחו **נמוכה למאד** ולפיכך נאמר במשה רבינו **עניו מאד**²⁸, ולא נאמר "עניו" בלבד. ולפיכך צוו חכמים: **מאד מאד** הוא שפל רוח²⁹ ועוד אמרו³⁰ שכל המגביה לבו כפר בעיקר, שנאמר³¹ ורם לבבך ושכחת את ה' אלקיך וכו"ו".

וענין זה ממש, דחיית הגאווה וביטול הגבהות וגסות הרוח, כתוב בתחילת פרשתנו בענין טהרת המצורע שתיקונו להביא (מלבד שתי הצפורים) גם "עץ ארז ושני תולעת ואזוב"³² ואומר ע"ז רש"י (מהגמ' והמדרשים³³): "**ועץ ארז**. לפי שהנגעים באים על גסות הרוח. [היינו שבגלל שיש לו גסות הרוח מדבר לשון הרע על אחרים], **ושני תולעת ואזוב**. מה תקנתו ויתרפא **ישפיל עצמו מגאוותו** כתולעת וכאזוב" והיינו ממש המדובר בהלכות דעות לדחות ולבטל את מידת הגאווה, לשפלות הרוח.

²⁵ הל' דעות פ"ז ה"א עד ו'.

²⁶ ערכין טז, ב.

²⁷ הל' דעות פ"ה, ה"ג.

²⁸ בהעלות יב, ג.

²⁹ אבות פ"ד מ"ד [להעיר; באבות פרק ד משנה ד ובסוטה דף ד, ובפרשת מצורע פרק יד פסוק ד - ד' מלשון **זלות ענוה וביטול**]

³⁰ סוטה ד, ב.

³¹ עקב ח, יד.

³² מצורע יד, ד.

³³ הגמ' ערכין טו, ב. תנחומא ג', וד', ילקו"ש תקנ"ט.

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך.

א. בהלכות דעות על מצות ודיני איסור לשון הרע, ומצורע- מוציא שם רע.
ב. בטהרת המצורע אזוב ושני תולעת - ביטול ושפלות הרוח, וע"כ מדובר בהל' דעות.

* * *

יום א' פרשת אחרי ו' ניסן
היי' תהיי' שנת אל-על - שנת ביאת ה'משיח (בגימטריא)
סיום הלכות תלמוד תורה והתחלת הלכות עבודת כוכבים וחקות עובדיה

לימוד התורה - תיקון על לשון הרע

א. את רוב הלכות תלמוד תורה לומדים בפרשת מצורע, וכפי שכתבנו לעיל בסיומם הקודמים, הקשר בולט וברור; ענין לימוד התורה הוא הרפואה והתיקון לנגעי הצרעת, כי הצרעת באה בגלל דיבורי לשון הרע **בפה**, כפי שחז"ל אומרים בכמה וכמה מקומות, והתיקון הוא ע"י לימוד התורה שבעיקר הוא **בפה** כפי שמביא הצ"צ באוה"ת בתחילת פרשת מצורע, שעל התורה נאמר ואשים דברי **בפיך** וכן נאמר: "חיים הם למוציאיהם" ואומרים חז"ל ע"ז "אל תיקרי למוציאיהם אלא למוציאיהם" בפה דווקא.

לשון הרע - עבירה על ה' תורות

ב. וגם אומר הצ"צ שם באוה"ת שזהו מ"ש בטהרת המצורע - היינו תיקון הצרעת והמצורע, "**תורת המצורע**", והגמ' והמדרשים אומרים "**תורתו** של מוציא שם רע", היינו **שלימוד התורה** הוא הטהרה והתיקון לצרעת.

וגם יש עוד מדרש מעניין במדרש רבה³⁴, שמדגיש את ענין התורה בקשר לנגע הצרעת, וז"ל: "אמר ריב"ל חמש **תורות** כתובות במצורע, זאת **תורת** נגע צרעת זאת, תהיי' **תורת המצורע** וכו' (ומונה כל השאר עד) זאת **תורת הצרעת**. זאת תהיי' תורת המצורע - המוציא שם רע ללמדך שכל האומר **לשון הרע** עובר על **חמשה חומשי תורה**, לפיכך משה מזהיר את ישראל זאת תהיי' תורת המצורע" עכ"ל. ז.א. שהלעומ"ז והתיקון ע"ז, הוא לימוד התורה במקום דבורי לשון הרע, ואז מקיים את ה' חומשי תורה.

שתי צפורים חיות טהורות

ג. ולכן קרבנות המצורע הם "**שתי צפורים חיות טהורות**" ורש"י אומר ע"ז (מהגמ' והמדרשים³⁵): "לפי שהנגעים באים על לשון הרע שהוא מעשה פטוטי דברים, לפיכך הוזקקו לטהרתו צפורים שמפטטים תמיד בצפצוף קולי".

וי"ל שבענין שתי הצפורים החיות הטהורות, יש רמז לא רק לענין השלילי של פטוטי לשון הרע אלא גם לתיקון הלשון הרע והצרעת - לימוד התורה ופריטה. [שזהו הרמז בזה שהצפורים היו **טהורות**, וכמ"ש במשנה ד"קנין תורה" שלימוד התורה הוא "**בטהרה**". ולפני"ז כתוב ולקחו **למיטהר**; היינו הרמז בצד החיובי בלימוד התורה] רש"י אומר שה"צפורים מפטטים תמיד בצפצוף קולי", וגם לימוד התורה צריך להיות **תמיד** כמ"ש: "ודברת בס בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך", וכן נאמר³⁶: "והגית בו **יומם ולילה**" כמו שאומרים בברכת ק"ש דערבית³⁷ "כי הם חיינו ואורך ימינו, ובהם נהגה **יומם ולילה**".

ענין צפצוף הצפורים למעליותא, בנמשל, בעבודת ה' של היהודי, [וי"ל שלכן הם נקראים צפורים מלשון צפצוף ומלשון צפרא - בוקר שאז עיקר הצפצוף שלהם] הוא לימוד התורה בקול, שהוא כמו צפצוף ושירה, שע"ז אומרים חז"ל ומדמים את לימוד התורה של החכמים

³⁴ וייקור מצורע פט"ז, ו.

³⁵ ערכין טו, ב. ט"ז, ב. תנחומא הקדום, מדרש אגדה, ילקו"ש תקנ"ח-ט.

³⁶ יהושע א, ח.

³⁷ ברכת אהבת עולם דערבית.

לצפוף ושירה. ועל לימוד תורה בלילה אומרים חז"ל שע"ז נאמר "ובלילה שירה עמי"

ובפרט לימוד התורה של תינוקות של בית רבן נק' צפוף, ובפרט נמצאים ביי"ב ימים הראשונים דחודש ניסן, ימי חנוכה המשכן והמזבח בהם אומרים כל יום היה"ר לאחר קרבנות הנשיאים ומבקשים הארת ה' בחסדו הגדול "על נשמתין קדישין דמתחדשים **כצפורים, ומצפצין** ומשבחין ומצלאין על עמא קדישא ישראל. רבש"ע תכניס ותעיל הנך **צפורי** קדישא לאתר קדישא דאיתמר עליה עין לא ראתה אלקים זולתך".

וכן מדמים חז"ל את דיבורי התורה **לפטופטי** דברים (כמו שאומר רש"י על הצפורים שמפטפטים) וכהלשון בחז"ל **פטופטי דאורייתא**.

וי"ל שלכן היו צריכים להיות צפורים "חיות" להורות שלימוד התורה צריך להיות **בחיות** ובשמחה כמ"ש בפרקי אבות בפרק "קנין תורה"³⁸ בין המ"ח דברים שהתורה נקנית גם **בשמחה**.

ולפני "בשמחה" כתוב במשנה "בענוה", שזה גם מרומז בפרשת מצורע, וכפי שכתבנו בסיום הקודם על הלכות דעות שלכן לקחו למצורע יחד עם הצפורים "שני תולעת ואזוב"; שהאדם ישפיל עצמו מגאוותו כתולעת וכאזוב, וזוהי תקנתו ורפואתו מהצרעת.

וי"ל שזהו גם הרמז וההוראה שלקחו למיטהר "שתי צפורים" להורות שהתורה נלמדת בצוותא ובחברותא, שזוהי מעלה בלימוד התורה, וכפי שהמשנה אומרת אח"כ: "בדיבוק חברים, בפלפול התלמידים", שזהו טבע הצפורים שמפטפטים ומצפצפים בצוותא, ומצטופפים הרבה **ביחד**.

שזהו התיקון ללשון הרע, שמביא לפירוד לבבות; לימוד התורה בצוותא מביא לאחדות ישראל.

ומתאים למ"ש שם הצ"צ באוה"ת **"צרעת"** – אותיות **"עצרת"**, שבו ניתנה התורה; כי התורה ביטול ותיקון הצרעת.

ו"עצרת" גם מלשון **אסיפה** – היינו לימוד התורה בצוותא ובאסיפה ואחדות, שמתאים גם עם מ"ש שעצרת גם אותיות **"תרעץ"** שלימוד התורה, **ירעץ** וישבר את הצרעת (והצרעה – הקליפה) שזהו מ"ש "ימינך הוי' **תרעץ** אויב", שזוהי התורה שנתנה מימין, כמ"ש: " **מימינו** אש דת למו".

ועיכ"ז הופכים את הנגע – לענג – הטעם והתענוג בלימוד התורה.

"תקות" חוט השני¹⁶

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע והתאריך.

א. תורת המצורע – תורת מוציא שם רע, ולימוד התורה תיקון על לשון הרע.

ב. צפוף ציפורים למעליותא – לימוד התורה.

ג. שתי ציפורים חיות טהורות – לימוד התורה כצפורים המצפצפות תמיד בחיות ובצוותא.

השלמה להלכות אבל

בגליון קודם (מס' 238) נכתב הקשר המפורש של הלכות אבל לפרשת **שמיני** שבה למדו הלכות אלו; שבהלכה הראשונה של הלכות אבל כתוב הרמב"ם שהמצות עשה מן התורה להתאבל על הקרובים (ביום הראשון), לומדים מהפסוק בפרשת שמיני³⁹: "ואכלתי חטאת היום הייטב בעיני ה' ויש להוסיף שגם את הדין (הראשון שהרמב"ם מונה בפ"ה ה"א) שהאבל אסור להסתפר, מביא הרמב"ם בהלכה ב' שלומדים מפסוק בפרשת שמיני, וז"ל: "ומנין שהאבל אסור בתספורת? שהרי הזהיר בני אהרן: "ראשיכם אל תפרעו"⁴⁰, מכלל שכל המתאבל אסור לספר שערו, אלא מגדל פרע"⁴¹.

ובתחילת פרק **שמיני** (הלכה א') לומד הרמב"ם גם דין קריעה מפרשת שמיני: "אבל חייב לקרוע על מתו שנאמר [בפסוק הנ"ל]: "ובגדיכם לא תפרומו ולא תמותו; הא אחר חייב לפרות".

ורש"י אומר על המשך הפסוק הזה: "ואחיכם כל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה' וז"ל "מכאן שצרתן של תלמידי חכמים מוטלת על הכל להתאבל בה".

"ח' נסיכי אדם"

בקשר למה שנכתב בגליון הקודם (מס' 238) ע"ד ענין השמיני ומשיח, כי הלכות משיח למדו בפרשת שמיני; כדאי לספר; ההוראה והקריאה של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח ע"ד "מבצע תפילין" הכריז לפני מלחמת ששת הימים באייר שנת תשכ"ז, ובחנוכה תשכ"ח כתב אד"ש מה"מ ושלח במברק לכל העולם, שמבקש להגביר בחנוכה את ה"מבצע תפילין" ביתר שאת ויתר עוז, שחנוכה קשור עם המשיח, כי בחנוכה ח' ימים וח' נרות, ומשיח הוא השמיני מ"ח נסיכי אדם"⁴² [ע"פ הפסוק: "והקימונו להם שבעה רועים ושמונה נסיכי אדם"⁴³]

מברק זה פעל התעוררות גדולה בקרב אנ"ש בכל העולם להתעסק ב"מבצע תפילין", (אז ה"ר רק "מבצע תפילין" כי על שאר ה"מבצעים" הורה אד"ש רק בשנת תשל"ד) והרמיי"ם וחברי הנהלת ישיבת תומכי תמימים בכפר חב"ד (שאני הייתי אז תלמיד בישיבה בכפר חב"ד, והייתי מארגן המבצע מאז מלחמת ששת הימים) הרבנים; משה לנדאו, יעקב כ"ץ ומאיר צבי גרוזמן שיחיו פנו אלי שאצא איתם "ואדריך" אותם ב"מבצע תפילין".

[ואד"ש פעם אמר שמבצע תפילין קשור למשיח; כי בזוהר כתוב שלפני ביאת המשיח יהי קטרוג והתנגדות למצות תפילין, כמ"ש בתהילים פ"ב למה רגשו גוים ולאומים יהגו ריק, ועל ה' ועל משיחו, ננתקה את מוסרותימו ונשליכה ממנו עבותימו, שהכוונה לרצועות התפילין] ונסעתי איתם לשער של מחנה הצבא הסמוך, "צריפין" (סרפנד) וקראתי והבאתי להם חיילים רבים והם הניחו להם תפילין.

יחי המלך!

ב' ניסן – יום ההילולא של הרבי הרש"ב נ"ע, ובכל זאת אף פעם הוא לא עשה התוועדות ביום זה. גם בשנים שהרבי התוועד בכל יומי דפגרא (כי בשנים הראשונות היו בימי חול רק ההתוועדות הגדולות כמו י"ט כסלו, פורים, י"ב תמוז וכדומה) ואח"כ התוועד גם בשאר הימים המיוחדים, כולל גם ביום ההולדת של הרבי הרש"ב כ' חשוון, אבל בב' ניסן אף פעם לא, ובשבת לא יכול לחול ב' ניסן. והדבר ה"פלא" וחשבתי אולי הביאור;

אד"ש אמר פעם בהתוועדות, שבב' ניסן ב' עניינים;

יום ההילולא של הרבי הרש"ב ויום התחלת הנשיאות של כ"ק הרבי הקודם, ולנו נוגע בעיקר שהוא יום התחלת הנשיאות של הרבי הקודם. ואולי לכן הוא לא התוועד בב' ניסן, כי אצל הזקנים ב' ניסן ה"ו בעיקר יום ההילולא ויארציט, והרבי לא רצה להתוועד ולדבר ע"כ שאצלנו בעיקר זה יום חג הנשיאות של הרבי הקודם, ולא רצה להכנס ולפגוע ברגשות הזקנים.

ואחרי שנפטרו רובם ככולם של הזקנים שהיו קשורים לרבי הרש"ב וגם הרבנית של הרבי נכדת הרבי הרש"ב, בשנת תשמ"ח בב' ניסן דיבר אד"ש בשיחה (לא התוועדות) ע"כ שאז ה"ו חיי"ם - 68 - שנה לנשיאות הרבי הקודם, בעיקר לא דיבר ע"ד יום ההילולא אלא ע"ד הנשיאות של הרבי הקודם ולכן צריכים להכריז "יחי המלך!" (זו היתה הפעם הראשונה שהרבי דיבר ע"ד יחי!)

ומכך אפשר ללמוד שצריכים להתחשב גם ברגשות אחרים, ועל חשיבות ההכתרה והכרזת "יחי המלך!"

לעילוי נשמת מרת **בריינא** בת ר' גדלי' מיכאל הלוי ע"ה
נפטרה כ"ג אדר שני ה'תשע"א

יה"ר שתפעל עבור בני משפחתה וכל יו"ח ברכה והצלחה בכל העניינים הגשמיים והרוחניים מתוך בריאות אושר והרחבה תמיד כל הימים והקיצו ורננו שוכני עפר והיא בתוכם בביאת המשיח והגאולה השלימה מ"יד ממ"ש, נאו!
נדפס ע"י בנה הרה"ת י-הונתן שיחי **ביגס**

(דברים שנאמרו בסעודות סיומי הרמב"ם בבניחניס וביהמ"ד ליובאוויטש - 770 - בית משיח)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

⁴² סוכה נב, ב.

⁴³ מיכה ה, ד.

³⁸ אבות פ"ו מ"ו.

³⁹ שמיני י, ב.

⁴⁰ שמיני י, ו.

⁴¹ ספרא, מו' יד, ב.